

Gwylfa Adar

Yr offer sydd ei angen (fesul grŵp)

- Gofod awyr agored ar gyfer arsylwi
- Deunyddiau naturiol ar gyfer yr wylfa/cuddfan adar
- 'Cardiau Rolau Tîm Gwylfa Adar' (2 dudalen), un i bob grŵp
- Dyfais y gellir ei ddefnyddio i gysylltu â'r rhyngwyd a mynediad i'r rhyngwyd ar gyfer ymchwil

I gwblhau'r gweithgaredd

1. Dechreuwch drwy ofyn i'r dysgwyr "Beth ydych chi'n meddwl mae gwylfa adar yn ei wneud?" i fesur eu dealltwriaeth.

2. Eglurwch fod gwylfa adar ar Ynys Enlli. Gellir defnyddio 'Pecyn Addysg Gwylfa Adar Enlli' - www.tiramor.cymru/cofnodibywydgyyllt (Adnodd 8) i ganfod mwy.

3. Rhannwch y dysgwyr yn grwpiau o 4-6 a rhannu'r daflen waith 'Cardiau Rôl – Tîm Gwylfa Adar'. Esboniwch fod y dysgwyr bellach yn gadwraethwyr bywyd gwyllt sy'n gweithio i sefydliad natur sydd â'r dasg o adeiladu gwylfa adar.

"Mae eich tîm cadwraeth wedi cael ei gyflogi i sefydlu gwylfa adar. Eich tasg chi yw nodi a chofnodi gwahanol rywogaethau adar yn gywir. Mae gwyddonwyr yn dibynnu ar eich cywirdeb i olrhain poblogaethau adar – gallai camgymeriadau olygu bod data anghywir yn cael ei ddefnyddio i warchod rhywogaethau!"

4. Gofynnwch i'r dysgwyr ymgymryd â rôl wahanol o fewn eu Tîm Cadwraeth. Anogwch nhw i weithredu fel arbenigwyr yn eu maes a chyfleu eu canfyddiadau'n effeithiol. Anogwch y dysgwyr i ddisgrifio nodweddion adar yn hytrach na dyfalu os nad ydynt yn siŵr. Atgoffwch nhw fod cofnodi cywir yn helpu gwyddonwyr i ddiogelu adar a'u cynefinoedd! Efallai y bydd dysgwyr yn dymuno defnyddio canllawiau maes (e.e. Collins Bird Guide), neu'r canllaw arlein 'Merlin Bird Guide' i adnabod rhywogaethau.

5. Cefnogwch y dysgwyr i adeiladu'r gwylfa/cuddfan adar, ac i arsylwi a chasglu data yn ôl yr angen.

6. Gofynnwch i'r dysgwyr fyfyrto ar yr her a thrafod eu canfyddiadau.

- Pa heriau wnaethon nhw eu hwynebu?
- Sut y gallant wella cywirdeb eu data?
- Gwahoddwch bob grŵp i rannu un her allweddol ac un gwelliant arfaethedig gyda'r dosbarth.

Anogwch y dysgwyr i feddwl am eu rôl fel cadwraethwyr a phwysigrwydd eu cyfraniadau.

Anogwch y dysgwyr i gymryd rhan yn y rhaglen 'Gwyllo Adar yr Ardd' neu i gofnodi eu canfyddiadau ar wefan BTO.

www.tiramor.cymru/cofnodibywydgyyllt (Adnodd 9).

www.tiramor.cymru/cofnodibywydgyyllt (Adnodd 10).

Cardiau Rolau Tîm Gwylfa Adar

Byddwch angen

- Deunyddiau naturiol ar gyfer yr gwylfa/cuddfan adar
- Copïau o daflen waith 'Cardiau Rolau Tîm Gwylfa Adar', un i bob grŵp
- Dyfeisiau y gellir eu ddefnyddio i gysylltu â'r rhyngwrwyd a mynediad i'r rhyngwrwyd ar gyfer ymchwil

Croeso i'r Tîm Gwylfa Adar!

Mae eich tîm cadwraeth wedi cael ei ddewis ar gyfer cenhadaeth bwysig – sefydlu gwylfa adar i astudio a gwarchod adar!

Eich tasg chi yw nodi a chofnodi gwahanol rywogaethau o adar a'u hymddygiad. Mae gwyddonwyr yn dibynnu ar eich arsylwadau cywir i olrhain poblogaethau adar. Gallai camgymeriadau arwain at ddefnyddio'r data anghywir, gan beryglu rhai adar.

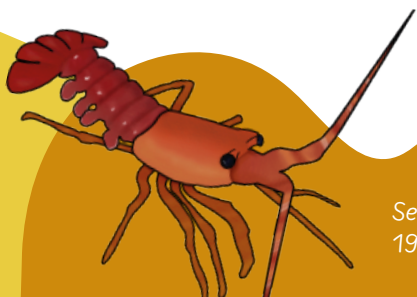
Bydd pob un ohonoch yn ymgymryd â rôl arbennig yn eich tîm, yn seiliedig ar eich sgiliau a'ch diddordebau. A fydddech chi'n mwynhau arsylwi adar, dylunio cuddfannau, neu olrhain data?

Dewiswch rôl sy'n addas i chi!

Mae pob rôl yn chwarae rhan hanfodol wrth wneud eich gwylfa yn llwyddiant.

Gweithiwch gyda'ch gilydd, rhannwch eich canfyddiadau yn glir, ac os ydych chi'n ansicr am aderyn, disgrifiwch ei nodweddion yn lle dyfalu—mae cofnodion da yn helpu i ddiogelu adar a'u cynefinoedd!

Arhoswch yn chwilfrydig, gweithiwch fel tîm, a mwynhewch ddarganfod byd anhygoel o adar.

Sefydlwyd Gwylfa Adar Enlli ym 1953 i gofnodi mudo adar.

Cardiau Rolau Tîm Gwylfa Adar

Adarydd

Eich rôl

Gwyllo adar yn ofalus ac ysgrifennu sut maen nhw'n edrych, hedfan, beth maen nhw'n ei fwyta a'u hymddygiad.

Helpu i adnabod adar gwahanol a creu taflen adnabod adar i gofnodi pa rywogaeth sydd wedi'i weld neu glywed, e.e.

Amser	Aderyn	Sawl?	Ymddygiad	Lleoliad	Nodiadau Cynefin
10:15yb	Robin	2	Pigo am bryfaid genwair	Ger Coeden	Llawer o gloddiau gerllaw

Peiriannydd Cynefin

Eich rôl

Adeiladu cuddfan adar i wyllo adar gan ddefnyddio deunyddiau naturiol.

Dewis y lle gorau i adeiladu cuddfan, er mwyn gwyllo adar heb eu tarfu.

Cofnodi nodweddion a allai ddenu adar i'r ardal.

Olrheiniwr Bywyd Gwyllt

Eich rôl

Cofnodi adar sy'n cael eu gweld. Gall hyn gynnwys rhywogaeth, ymddygiad, cynefin ac amser arsylwi.

Cadw cofnod o bryd a lle rydych chi'n gweld pob aderyn gan ddefnyddio marciau tali i gofnodi rhifau.

Gweithio gyda'r Adarydd i ysgrifennu hyn i gyd mewn llyfr log.

Swyddog Cadwraeth

Eich rôl

Esbonio pam bod angen amddiffyn adar ac awgrymu gwelliannau i'r ardal gwyllo adar.

Edrych ar wybodaeth am niferoedd adar i weld a oes unrhyw rai yn diflannu.

www.tiramor.cymru/cofnodibywydgwyllt (Adnodd 11).

Arbenigwr Cyfryngau

Eich rôl

Braslunio neu gymryd nodiadau am yr adar a'r ardal o'u hamgylch.

Defnyddio lluniadau, adroddiadau neu fideos i rannu eich canfyddiadau.

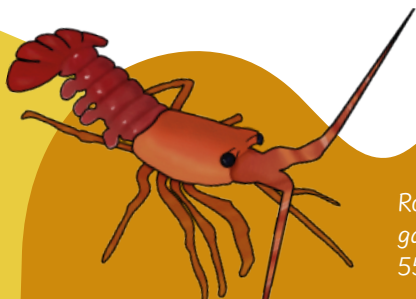
Ecolegydd

Eich rôl

Ymchwilio i'r cynefin - cofnodi ffynonellau bwyd sydd gerllaw (e.e. pryfed, aeron a dŵr ayb).

Cofnodi unrhyw beth a allai effeithio ar bresenoldeb adar (e.e. tywydd, coed, neu anifeiliaid eraill).

Awgrymu ffyrdd i wella'r guddfan adar.

Roedd Ynys Enlli unwaith yn gartref i aderyn-drycin Manaw 55 oed.